

Зашто академик проф. др Василије Ђ. Крестић избегава конкретне одговоре на постављена питања

Академик Василије Ђ. Крестић по годинама би могао да ми буде отац што би, према српском стародревном обичају, мене обавезивало да његове речи прихватам беспоговорно и да не реагујем. Како он већ годинама по мени прљава и ниско удара, сваки пут иза леђа, а не директно у лице, а то је учинио и у одговору др Миши Ђурковићу у тексту „Прорадила је машта умишљеног тужиоца“ објављеном 12. фебруара 2021. у недељнику *Печат*, ред је да га још нешто упитам како би заједнички неке ствари разјаснили. Знаш да неће одговорити али ће моја савест бити мирна јер сам покушао!

Крестић избегава полемику јер би требало да одговори на конкретна питања, а то се у српском речнику именује као кукавичлук. Ја сам питао о записницима са седнице Одељења историјских наука САНУ и о разговорима са немачким и хрватским амбасадорима, о могућем хонорару за забрану изложбе „Тотални геноцид“ и допринос комунистичко-радикалској власти у судбини (читај: издаји) Срба у Хрватској 1991–1995. године. Питања су, мора се признати, конкретна и са одговорима би могла да разјасне одређене битне догађаје из наше новије историје.

Уместо тога он се расписао: „С Вељком Ђурићем из много разлога немам намеру да полемишем. То сам већ више пута помињао. Сматрам да он ни у ком погледу није дорастао томе да буде мој партнер за било какве научне и стручне расправе, без обзира на то што умишља да је велики научник, да је надишао и далеко превазишао све историчаре који се баве српско-хрватским односима и почињеним хрватским геноцидом над Србима у НДХ, што ће, како се нимало скромно хвали и рекламира, оставити за собом богату библиографију.“ Ове речи је тешко коментарисати и за то би требало знатно више простора како бих разјаснио да се нисам умислио да сам превазишао историчаре који се баве српским страдањем у Независној Држави Хрватској из простог разлога што би он најпре требало да наведе имена тих истраживача, наслове њихових дипломских и магистарских радова, докторских дисертација и монографија. Није ваљда Крестић заборавио да тако нешто није могло да се брани на београдском Филозофском факултету као ни то да ниједан од историјских института није имао научноистраживачке пројекте о томе!

Други цитат из Крестићевог текста гласи: „Не желим с њим да полемишем зато што он није способан да води озбиљне научне и стручне расправе, што све који не мисле као он на суров, неотесан и примитиван начин обезвређује, потцењује и разним измишљотинама, нимало бираним речима и неистинама вређа. Уместо да је у стању да се чињеницама супротстави својим неистомишљеницима, он замишља да је у неком рингу, па му је основни циљ да се с противником „обрачуна“, како је и сам признао у једном од својих ранијих јавних наступа. Полемике с особом каква је Ђурић апсолутно су бесмислене.“

Крестић користи придеве као што су: суров, неотесан, примитиван... То је карактеристика особе која је своју „величину“ стекла због искрене сарадња са службом

која му је заузврат много тога омогућила, заштиту, звања и новац! Своје речи темељим на следећим примерима:

Група угледних грађана је 2015. године, у искреној жељи да учини нешто у меморијализацији српског страдања, покренула пројекат изградње музеја на Ушћу („Српски меморијал“). Био сам позван на први састанак у својству в.д. директора Музеја жртава геноцида. На састанку сам затражио да помогну Музеј као државну установу у настојању за меморијализацију Сајмишта. Присутни су начелно прихватили предлог. Када сам због обавеза у Музеју напустио састанак, Крестић је казао да ће се на Сајмишту правити музеј о страдању Јевреја али не и Срба па мој предлог треба одбацити као неумесан!

Када је Српска православна црква у жељи да се њена делегација припреми за разговоре са представницима Римокатоличке цркве о надбискупу и кардиналу Алојзију Степинцу, на једном састанку (који је средином 2017. организован у САНУ?) истакао сам да је састав саветодавног тела некомпетентан нагласивши да се од присутних нико није дугорочно бавио Независном Државом Хрватском и Римокатоличком црквом. После мог одласка са састанка, Крестић је од једног епископа затражио заштиту од мене. Владика је услишио молбу (нешто касније прогласио ме за *enfant terrible* српске историографије) и ја више нисам позиван на састанке. Додуше, мој дугометражни документарни филм „Пакао Независне Државе Хрватске“ на италијанском језику пуштен је 13. јула 2017. у Ватикану на почетку разговора домаћина и представника српске и хрватске стране!

Крестић је својевремено, 25. априла 2017. године, у САНУ организовао предавање о Јасеновцу за себе и историчарку Миру Радојевић а потом штампано проширене верзије говора на српском и енглеском језику са предговором који је потписао председник САНУ Владимир Костић. Занимљиво је да за ту прилику није позвао ниједног од оних на које је мислио у претходном цитату. Није звао мене (ни остале историчаре из Музеја жртава геноцида) јер је добро знао да ме не може држати под контролом у оквирима своје вишедеценијске обавезе (према службама). Био је то, у ствари, први део Крестићевог обећања Хрватима и Владимиру Костићу о Јасеновцу у сред Кнез Михаилове улице у Београду – празнословљем пред малобројном публиком а не изложба коју би виделе хиљаде и хиљаде пролазника том улицом!

Ја сам реаговао текстом „Академик који рециклира“ објављеним 9. новембра 2017. у новинама „Danas“. У тексту сам доказао да Крестић већ пет-шест пута понавља исти текст (који је својевремено наручио академик Владимир Дедијер) под насловом „О генези геноцида над Србима у Независној Држави Хрватској“ у „Књижевним новинама“ 15. септембра 1986. године. Текст је касније прештампаван али суштина није мењана и био је без иједне битне новине за историографију.

На седници Одбора за дијаспору Наредне скупштине Србије 22. априла 2018. године, после изласка стенографа из сале, Крестић је двојици радника Музеја говорио о мени као неспособном директору.

Пети пример понашања према мени и мом раду сам испричао у тексту о изложби „Тотални геноцид“ па нема потребе да понављам осим једне нерашчишћене недоумице: Да ли ће САНУ, чији је Извршни одбор (према сопственом признању)

одложио поменути изложбу, дозволити да, поводом 80-годишњице депортације првих заточеника у логор Циглана-Јасеновац, крајем новембра 2021. године Одељење историјских наука и Музеј жртава геноцида приреде изложбу?

Питао сам га како је могуће да нешто што никада није утврђено (број страдалих у Јасеновцу) може бити умањивано или увећавано и констатовано да слабо познаје методологију истраживања! Уместо било каквог конкретног одговора он ме оптужује да сам на истом послу као Туђман. Узгред да упитам: ко је од нас двојице учествовао у преговорима са Хрватима у Швајцарској о судбини Српске Крајине и по чијем налогу?

И на крају, мало о валидности Василија Ђ. Крестића и мене као историчара: Крестић је познавалац угарско-хрватских односа и историје српског народа у Угарској до 1918. године. Моје интересовање је Други светски рат и Српска православна црква. То ми је основа да упитам Крестића одакле му право да оцењује моје радове! Знам да је прочитао само два моја рада које сам му предао као уреднику *Зборника о Србима у Хрватској* („Судбина архијереја и свештеника Српске православне цркве у Независној Држави Хрватској према објављеним документима Српске Патријаршије“, број 4, Београд 1999, 211-279; „Прилози историји положаја Српске православне цркве у Хрватској после 1945. године“, број 10, Београд, 2016, 283-299).

Крестићева самоувереност, хвалисавост, надобудност и „величина“ дали су му октобра 2019. за право да иницира и потпише апел Српској православној цркви за „одбрану светих српских новомученика јасеновачких“ због тога што ја, како тврди, драматично смањујем њихов број. Морам да устврдим да Крестић није гледао фондове са архивском грађом о Независној Држави Хрватској која се чува у Архиву Србије, Архиву Југославије, Историјском архиву Београда и Архиву Војно-историјског института (данас Војни архив) па не може да тврди за себе да је савладао „изворе и литературу о том питању током вишедеценијског рада“ па да на основу тога оцењује „све шта и како ради Вељко Ђурић“. Уосталом, ако сам погрешно тврдио, нека одговори које је године био у неком од поменутих архива! Или у ком је то свом тексту навео сигнатуру неког од фондова!

На крају свог одговора др Миши Ђурковићу, Крестић слагодобитно закључује: „Полемике с особом каква је Ђурић апсолутно су бесмислене.“ Академиче Василије Ђ. Крестићу, полемике и те како имају смисла јер још има неугодних питања која треба разјаснити, а тичу се учешћа у националној издаји Крајине и Косова и Метохије и дебелим хонорарима који су стигли са непријатељске стране, како би све то допринело да мишљење о набеђеној величини буде спуштено на ниске гране, мало изнад блата!